

Kleuterschool

Werken met klaservaringen

Nodig:

- emoborden (zie www.zeppekit.be)
- papier, kleurpotloden en stiften

Vooraf

Na om het even welke klasuitstap kan je een verkeersles inleiden door stil te staan bij de ervaringen van de kinderen. Je komt hier best niet onmiddellijk op terug. Gun hen na de uitstap even rust. Leg de nadruk op het in groep zijn in het verkeer en het belang van veiligheid daarin. Stel concrete vragen, zoals: Hoe zijn we op uitstap geweest? Waar kwamen we langs? Waren er veel auto's? Vond je het gevaarlijk? Hoe kwam dat? Wat doe je dan?

Trek de vragen ook open naar vroegere ervaringen van kinderen. Wie maakte al eens een verkeersongeval mee? Of wie zag een verkeersongeval gebeuren? Wat was er gebeurd? Was je toen bang?

De emo's

Aan de hand van de emo's blij – bang – boos – verdrietig (zie www.zeppekit.be) kunnen de kinderen hun gevoelens aantonen. Wie was er op uitstap bang en waar? Wie was er boos? Of blij met wat ze gezien of gedaan hebben?

Afsluiting

Laat de kinderen tekenen hoe zij zich voelden onderweg. Eventueel kan je de tekeningen bundelen in een mooie map met het label 'Naar de bibliotheek' of 'Naar het zwembad'.

Voertuigen

Nodig:

- afbeeldingen van voertuigen

Vooraf

Deze activiteit is gebaseerd op een suggestie uit Themaboek 3 van 'Dag Jules!', uitgeverij Zwijssen.

Laat de kinderen plaatsnemen in een voldoende grote ruimte. Laat hen verschillende prenten zien van voertuigen. Telkens beelden jullie het voertuig uit. Bijvoorbeeld: als een vliegtuig rondvliegen, rondrijden als een auto, trekbeweging met de arm in de lucht als een trein, bellend aan een fietsbel, ...

Geluiden

Laat de kinderen zitten. Samen bootsen jullie de geluiden na die de voertuigen maken. Tuuttuut voor een auto, broem voor een vliegtuig, tsjoektsjoek voor een trein, tring voor een fietsbel, ...

Nabespreking

Vraag de kinderen wie er al in die verschillende voertuigen gezeten heeft. Hoe vaak? Wanneer? Met wie? Vinden ze dat leuk? Zijn ze soms bang?

Doen ze een gordel aan? Een fietshelm? Een fluovestje? Waarom is dat nodig? Wie is er al eens gebotst met de auto? Of gevallen met de fiets?

Afsluiting

Laat de kinderen terug rondlopen in de ruimte. Telkens als jij het geluid van een voertuig nabootst, beelden zij het voertuig uit.

Samen in de auto

Nodig:

- grote kartonnen doos/4 stoelen/een stuur/...
- eventueel emo's (zie www.zeppekit.be)

Vooraf

Leg vooraf attributen klaar om een auto te vormen. Dat kan zijn door vier stoelen twee aan twee te zetten, door een stuur klaar te leggen, door een grote kartonnen doos als auto te beschilderen. Vraag de kinderen hoe ze naar school komen. Te voet? Met de auto? Achter op de fiets? Zijn er gevaarlijke plaatsen?

Spelen

Laat de kinderen dit naspelen. Laat hen vertellen over wanneer ze bang waren, of wat ze doen om veilig te zijn.

Afsluiting

Laat de kinderen tekenen hoe zij zich voelden onderweg. Hiervoor kan je ook de emo's gebruiken (www.zeppekit.be)

Eerste – tweede leerjaar

Een draak op de weg

Nodig:

- boek 'Een draak op de weg'
(of afbeeldingen op www.zeppekit.be onder downloads)
- voorleesselectie 'Een draak op de weg'
(zie www.zeppekit.be onder downloads: Preventie-kit bijlagen)
- stroken wit en zwart papier voor zebrapad
- stiften of balpennen

Vooraf

Nodig de kinderen uit om bij jou in een kring te zitten. Vraag aan de kinderen hoe ze naar school komen. Hebben ze wel eens een verkeersongeval zien gebeuren? Kennen ze iemand die een verkeersongeval heeft meegemaakt?

Hoe was dat? Hebben ze er nadien nog aan moeten denken?

Het boek

Kondig aan dat je met hen een verhaal wil lezen. Het boek gaat over Korneel, die een verkeersongeval heeft zien gebeuren. Het ongeluk blijft door zijn hoofd spoken.

Tijdens het voorlezen laat je de prenten zien (van het boek of downloaden op www.zeppekit.be). Een suggestie over welke stukken je kan voorlezen vind je op www.zeppekit.be. Het voorlezen van deze selectie duurt ongeveer een kwartier.

Kringgesprek

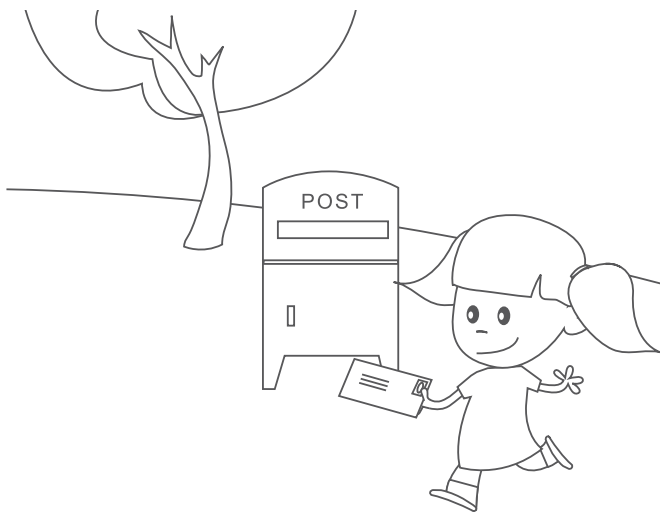
Laat de kinderen napraten over het boek. Wat voelde Korneel? Hoe toont hij dat? Wat doen ze zelf wanneer ze bang, boos, blij of verdrietig zijn?

Creatief

Maak samen met de kinderen een groot zebra-pad, door stroken wit en zwart papier op elkaar te laten aansluiten. Op de witte papieren schrijven de kinderen leuke emoties, op de zwarte minder leuke. Hang het zebra-pad op aan een wand van de klas.

Variant

Aansluitend op het voorlezen van 'Een draak op de weg' spelen de kinderen de personages met hun gevoelens na.

Een collage

Nodig:

- tijdschriften en kranten
- lijm en scharen
- witte bladen en balpennen
- groot blad (behangpapier of groot stuk karton) en een stift

Vooraf

Je leidt het thema 'verkeer' in door een kort gesprek met de kinderen te houden. Je doet dit door een werkveld te maken rond het begrip 'verkeer'. Dit schrijf je in drukletters in het midden van een groot blad. Daarna stel je vragen aan de kinderen en hun antwoorden schrijf je met een kernwoord op het blad. Enkele voorbeelden: met welk voertuig kom je naar school? Welke voertuigen zijn er allemaal in het verkeer? Wie kent er een verkeersregel? Op het einde heb je een overzicht van wat de kinderen allemaal associëren met het begrip 'verkeer'. Om het meer visueel te maken, kan je op voorhand al een aantal typerende beelden zoeken (auto, fiets, verkeerslicht, samen op stap).

Collage

Je vraagt de kinderen om een collage te maken over het begrip 'verkeer'. Ze kunnen hiervoor elementen gebruiken uit het gesprek, maar ook uit hun eigen ervaringen. Alles wat ze met het thema verkeer associëren, knippen ze uit en plakken ze op een wit blad. Als ze willen, kunnen ze er ook iets bijschrijven of tekenen.

Voorstelling

Als de collages af zijn, hang ze dan aan een 'verkeersmuur' in de klas of op school. De kinderen nemen de tijd om elkaars collage te bekijken en kunnen vragen stellen (ook jij als leerkracht). Waarom hebben ze deze beelden gekozen? Welke betekenis hebben de knipsels?

Wat gebeurt er na een verkeersongeval?

Nodig:

- lego
- papier
- kleurpotloden, stiften

Vooraf

Je voorziet een verkeerssituatie uit lego met auto's, een politiewagen, brandweerwagen, ziekenwagen, ... (deze laatste auto's zijn nog niet zichtbaar voor de leerlingen). Speel een ongeval na met lego.

Wat gebeurt er na een verkeersongeval?

Overloop met de kinderen wat er na een verkeersongeval gebeurt. De ziekenwagen (112) wordt gebeld. Zij komen de gewonden halen. Ook de politie en eventueel de brandweer worden verwittigd. Zij zorgen voor de veiligheid, regelen het verkeer, blussen, ...

In het ziekenhuis worden de gewonden verzorgd en wordt er naar familieleden gebeld. De politie onderzoekt de plaats van het ongeval. Ze proberen de oorzaak van het ongeval te achterhalen. Ze onderzoeken de voertuigen, ondervragen mensen en schrijven een verslag. De stukken en brokken worden door de politie, brandweer of takeldienst weggehaald. Als er iemand gestorven is op de plaats van het ongeval, wordt een begrafenisondernemer gebeld om de dode persoon mee te nemen.

Verwerking

De kinderen tekenen de verschillende taferelen die te maken hebben met een verkeersongeval. Samen plaatsen jullie de tekeningen in de juiste volgorde.

Derde – vierde leerjaar

Iemand opbeuren

Nodig:

- papier
- kleurpotloden en stiften
- touw
- sjabloon doosje
- eventueel emo's (zie www.zeppekit.be onder downloads)

Vooraf

Creëer een rustige sfeer. Verzamel de kinderen rond je. Vertel de kinderen dat je een versje gaat voorlezen.

Gedicht

Het is nu bijna een week geleden
Dat we naar mijn oma reden
Mama, papa, ik en zus
Samen in de auto dus
Maar plots piepende remmen en een knal
We hadden een ongeval!
De politie en de ziekenwagen kwamen eraan
Mama moest naar het ziekenhuis gaan
Ze zit nu in een rolstoel, dat is raar
Iedereen op straat kijkt ernaar
Daarom heb ik soms wat verdriet
En huil ik een beetje, als niemand het ziet

Laat de kinderen na het beluisteren van het versje vertellen wat het gedicht oproept bij hen. Vraag naar hun gevoelens. Laat ze vertellen over hun belevenissen.

Kringgesprek

Vraag of de kinderen iemand kennen die een verkeersongeval heeft meegemaakt. Misschien raakte iemand lichtgekwetst, of zwaargewond. Wat is er gebeurd? Bij wie? Hoe voelde je je toen? De emoborden (www.zeppekit.be) kunnen ondersteuning bieden om emoties te benoemen. Hoe kan je iemand helpen die zich droevig voelt?

Aan de slag

De kinderen knutselen een 'opbeurcadeau' voor iemand uit hun omgeving die zich niet goed voelt.

- *Doosje: de kinderen knippen een sjabloon uit, maken tekeningen op de zijanten en kleven het doosje aan de zijanten toe. Ze schrijven op kleine briefjes goede eigenschappen van de persoon voor wie het doosje is.*
- *Ketting: de kinderen knippen een stuk touw, schrijven kleine briefjes met goede eigenschappen van de persoon voor wie de ketting is, maken er een tekening bij en hangen ze aan de ketting.*
- *Kaart: de kinderen knippen een kaart uit papier, versieren ze met snippers of een tekening en schrijven op de kaart goede eigenschappen van de persoon voor wie de kaart is.*

Afsluiting

In een kringgesprek kunnen de kinderen vertellen wat ze maakten en voor wie.

Getuigenis

Nodig:

- emo's (zie www.zeppekit.be onder downloads)
- papier, kleurpotloden, stiften, balpennen

Vooraf

Nodig iemand uit die een verkeersongeval heeft meegemaakt. Dat kan een rechtstreeks verkeersslachtoffer zijn, maar ook iemand die een familielid heeft verloren in het verkeer, of van wie een gezinslid in een verkeersongeval ernstig gekwetst raakte. Toon de kinderen vooraf de emoborden. Vertel hen dat verkeer ook gevoelens meebrengt. Bijvoorbeeld: je bent blij als je bij mooi weer kan fietsen. Maar je bent bang als je een verkeersongeval ziet gebeuren. Kondig de bijzondere gast aan, die zelf al heeft ondervonden hoe het verkeer en gevoelens samengaan. Schets kort de situatie. Bereid met de kinderen het gesprek voor. Wat willen ze allemaal vragen?

Het gesprek

De kinderen en de spreker nemen plaats in een kring. Stel de spreker kort voor, maar laat hem/haar vooral zelf zijn verhaal doen. De kinderen mogen de vragen stellen die ze hebben. Op het einde bedanken de kinderen de spreker, eventueel met een klein (zelfgemaakt) cadeautje.

Nadien

Laat de kinderen tekenen of opschrijven wat hen het meest is bijgebleven uit het gesprek. Bespreek dat samen. De kinderen vertellen wat ze voelden bij het gesprek en kunnen daarbij de emoborden gebruiken. Verzamel alle tekeningen en briefjes. De kinderen mogen dat anoniem doen als ze willen. Maak er met de kinderen een mooi pakket van dat jullie opsturen naar de spreker.

Elfje

Nodig:

- krantenartikels van verkeersongevallen
- papier, kleurpotloden en stiften

Vooraf

Vraag de kinderen wie wel eens in de krant kijkt. Zien ze dan soms verkeersongevallen of foto's daarvan? Laat de kinderen door de kranten bladeren en zoeken naar verkeersongevallen.

Bespreking

Laat de kinderen vertellen wat ze in de kranten vonden. Waar is het verkeersongeval gebeurd? Wanneer? Was er een verkeersongeval met een auto of een fiets? Moest er iemand naar het ziekenhuis? Wat vinden ze van de foto's bij de artikels? Vraag aan de kinderen of ze zelf ook al een verkeersongeval meemaakten, of iemand die ze kennen. Hoe was dat?

Afsluiting

Laat de kinderen een 'elfje' schrijven voor iemand die een verkeersongeval meemaakte. Een elf is een gedicht van vijf regels met elf woorden. Op de eerste regel staat één woord. Op de tweede regel twee. Op de derde drie. Op de vierde vier. En op de vijfde regel weer één woord.

Elke regel geeft een antwoord op een vraag:

Vraag	Aantal woorden	Voorbeeld
Over wie gaat het?	1 woord	Tante
Wat weet je van hem/haar?	2 woorden	Altijd joggen
Waar is hij of zij nu?	3 woorden	In het ziekenhuis
Wat wens je of wat voel je?	4 woorden	Kom snel naar huis
Een afscheidswoord	1 woord	Beterschap!

Vijfde – zesde leerjaar

Verhaal 'Het ongeluk'

Nodig:

- verhaal 'Het ongeluk'
(zie www.zeppekit.be, onder downloads: Preventie-kit bijlagen)
- knutselmateriaal: papier, verf, borstels/papier, kleurpotloden, stiften/klei
- papier en balpennen

Vooraf

Verzamel de kinderen rond je en laat ze neerzitten. Vertel de kinderen dat je iets heel anders gaat doen dan gewoonlijk. Vraag of zij iemand kennen die een verkeersongeval heeft meegemaakt.

Het verhaal

Als de kinderen zijn uitgepraat, leid je het verhaal in door te vertellen over Tim, een jongen die even oud is als hen. Vertel deel 1 en 2 van het verhaal (zie bijlagen). Vat het verhaal samen en laat hen spontaan reageren. Zorg ervoor dat alle gevoelens die ze erbij hebben ter sprake kunnen komen.

Creatieve opdracht

Vertel de kinderen dat ze naar aanleiding van het verhaal of een eigen ervaring iets mogen kleien, tekenen of schilderen. Laat de keuze van het materiaal en het onderwerp dat ze willen uitdrukken (een gebeurtenis, gevoelens of iets anders) aan henzelf over. Terwijl de kinderen bezig zijn, kan je hen vragen wat ze maken en waarom. Geef vooral gericht aandacht aan de kinderen bij wie het verhaal of de gesprekken veel hebben losgemaakt.

Toonmoment

Als de kinderen klaar zijn en opgeruimd hebben, kan je ze uitnodigen om de werkstukjes van de anderen te bekijken. Geef kinderen die dat willen de gelegenheid om te vertellen wat ze gemaakt of getekend hebben.

Maak het verhaal af

Vertel de kinderen dat ze het verhaal van Tim verder mogen schrijven. Zet de kinderen in kleine groepjes en geef ieder van hen een blad en een balpen. Zo kunnen ze samen bedenken hoe het verhaal van Tim verder gaat.

Vertelmoment

Je nodigt de kinderen per groepje uit om hun verhaal te vertellen. Luister naar de verhalen en naar de gevoelens die de kinderen aan bod laten komen. Als je merkt dat ze verkeerde voorstellingen hebben van bepaalde gebeurtenissen, kan je achteraf corrigeren en verduidelijken. Besteed bij elk groepje even aandacht aan een paar belangrijke elementen uit het verhaal. Eventueel laat je de kinderen na de verhalen samen zoeken naar overeenkomsten en verschillen.

Verhaal 'Het ongeluk', deel 3 en 4

Als alle groepjes aan bod zijn geweest, vertel je deel 3 en 4 van het verhaal. Geef de kinderen ruimte om te reageren. Misschien willen ze ingaan op de overeenkomsten met hun eigen verhaal.

Een gesprek aan de hand van concrete vragen

Tijdens een gesprekje ga je verder in op de vragen die kinderen hebben rond de uitvaartdienst, de begrafenis en de crematie. Geef concrete en juiste informatie over deze gebeurtenissen zodat de kinderen niet met angst of onzekerheden blijven zitten.

Afsluiting

Richt een hoekje in de klas in met de knutselwerkjes van de kinderen. Laat de kinderen zelf een gepaste naam voor hun werk bedenken en het op een mooi naambordje erbij plaatsen.

Krantenberichten

Nodig:

- kranten (5-tal per groepje)
- scharen, plakgerief, papier, schrijfgierief
- krantenbericht 'Hoeveel slachtoffers zitten er achter dit bericht?' (zie www.zeppekit.be, onder downloads: Preventie-kit bijlagen)

Vooraf

Laat de kinderen in groepjes zitten. Vertel hen dat elk groepje een stapel kranten krijgt. Daarin gaan ze op zoek naar de berichten over verkeersongevallen.

Variant

Vraag de kinderen om gedurende een week in de krant thuis of bij familie/vrienden artikels over verkeersongevallen te verzamelen.

Verzamelen

Laat de groepjes de berichten over verkeersongevallen uitknippen en op papier kleven. Ze maken een overzicht van wie slachtoffer was, wie er nog bij betrokken was, wat de gevolgen waren.

Nabespreking

Laat elk groepje zijn resultaat bespreken. Vraag hen om ook te kijken naar wie er nog slachtoffer is, zonder dat hij of zij zelf gekwetst raakte. De mensen die getuige waren? De familie van het slachtoffer? De veroorzaker? Waarom zijn zij ook slachtoffer? Hoe heeft het

ongeval gevolgen op hun leven, de komende dagen, de komende weken, de komende jaren? Wie heeft er zelf al eens een ongeluk meegemaakt? Wanneer was dat? Wat is er gebeurd? Wie was er toen allemaal slachtoffer?

Variant

Laat de kinderen hun eigen krant maken over hun eigen ervaringen, met interviews, getuigenissen, een opiniestuk, een tekening, enzoverder.

Afsluiting

Gebruik als afsluiter het document 'Hoeveel verkeersslachtoffers telt dit bericht?' op www.zeppekit.be. Laat de kinderen tellen.

Stellingenspel

Nodig:

- foto's van verkeersongevallen (bijvoorbeeld uit de krant)
- stellingen

Vooraf

Verzamel de kinderen in een kring. Laat hen enkele foto's zien van verkeersongevallen. Vertel dat je met hen wil praten over het verkeer en de gevolgen van verkeersongevallen aan de hand van stellingen. Je verdeelt de lesruimte in twee vakken: akkoord en niet akkoord. Maak vooraf duidelijk dat er geen foute en geen juiste antwoorden bestaan, maar dat iedereen zijn eigen mening mag hebben.

Stellingenspel

Lees een stelling voor. Laat de kinderen even bedenktijd en laat hen dan plaatsnemen bij 'akkoord' of 'niet akkoord'. Laat telkens één kind een stelling voorlezen. Geef hen even bedenktijd en vraag dan om

plaats te nemen in één van de twee ruimtes. Vraag enkele kinderen waarom ze daar staan.

Mogelijke stellingen:

- Een kind waarvan één van de ouders verongelukt is, kan nog gelukkig zijn.
- Je vrienden blijven je vrienden, ook al heb je een lichamelijke handicap overgehouden aan een verkeersongeval.
- Ook als je een ongeval ziet gebeuren, ben je een verkeersslachtoffer.
- Wanneer je in een rolstoel belandt, heeft het leven nog weinig zin.
- Als een chauffeur iemand aanrijdt en doorrijdt, is dat begrijpelijk.
- Als je een verkeersongeval ziet gebeuren, dan is je eerste reactie zo snel mogelijk weggelopen.
- Omdat mijn zus in een rolstoel zit, wil ik niet meer met haar spelen/wil ik niet meer met haar samen over straat gaan.
- Als een klasgenoot op de een of andere manier betrokken is bij een verkeersongeval, dan vind ik dat we daar met de klas iets rond moeten doen.
- Ik vind dat kranten geen akelige foto's of beelden mogen tonen van verkeersongevallen